

Vüqar Bəhram oğlu KƏRİMLİ
AMEA İqtisadiyyat İnstitutunun böyük elmi işçisi, i.f.d.

STRATEJİ MENECMENTİN TƏKMİLLƏŞDİRİLMƏSİ YOLLARININ ÖYRƏNİLMƏSİ

Xülasə

Məqalədə müasir dövrdə Azərbaycan Respublikasında strateji menecmentin təkmilləşdirmə yolları öyrənilir və aqrar sektorun dövrün tələblərinə uyğun inkişaf etməsi üçün yeni idarəetmə prinsiplərinin tətbiqi araşdırılır. Eyni zamanda, strateji menecmentin öyrənilməsi üzrə məqalədə əsas istiqamətlər müəyyən edilir və ölkənin aqrar sahəsi üçün tətbiqi nəzərdən keçirilir.

Açar sözlər: aqrar sahə, menecment, strategiya, strateji menecment, üsullar, təkmilləşdirmə.

Giriş

Daha öncəki bölmələrdə aqrar sahənin inkişafı ilə əlaqədar bir sıra məsələlərə toxunmuşduq ki, bunlardan ən mühümü, şübhəsiz ki, tədqiqat obyektini olan strateji menecment hesab olunur. Strateji menecment və onun tətbiqi, formalaşması ilə əlaqədar araşdırmalarımızı qeyd etmişik. Lakin, Azərbaycanın milli iqtisadiyyatında aqrar sahənin dayanıqlı inkişafı üçün vacib olan strateji menecmentin hədəfləri hansılardır, onun təkmilləşdirilməsi ilə tətbiqinin məhsuldarlığı necə olacaq suallarına bu bölmədə müəyyən mənada aydınlıq gətirəcəyik.

Aqrar sahənin struktur yenidən qurulması prosesində qanunvericilik baza tam təminat versə də real iqtisadi proseslər və bazar ilə qarşılıqlı əlaqələr kifayət qədər inkişaf etməmişdir. Bu baxımdan qeyd edilmişdir ki, aqrar sahənin daxili əlaqə strukturlarının inkişaf etdirilməsi, yəni endogen amillərin təkmilləşdirilməsi əsas hədəf kimi götürülməlidir. Bu hal ilk növbədə idarəetmə proseslərinin düzgün qurulması, xüsusən də istehsal, bölgü və mübadilənin düzgün təşkil olunmasından bilavasitə asılıdır. Ona görə də idarəetmə proseslərinin təkmil halda olması, aqrar təsərrüfat subyektlərində istehsalın səmərəliliyinin artırılması istiqamətində strateji menecment məsələlərinin araşdırılaraq yaxşılaşdırma yollarını göstərmək olduqca vacibdir.

Araşdırılan hər iki fəsil üzrə biz Azərbaycanın kənd təsərrüfatı üzrə mövcud vəziyyəti, qarşıya çıxan problemləri və həllini gözləyən bir sıra məsələləri göstərdik. Hesab olundu ki, aqrar sahə qeyri-neft sektoru kimi vacib sahə sayılsa da onun təsərrüfat subyektləriarası və bazar əlaqələri tələb olunan səviyyəyə cavab vermir. Həmçinin, qeyd etmək lazımdır ki, aqrar sahənin özünə-məxsus xüsusiyyətləri də həm istehsal-satış, həm də istehsalçı birliklərin gəlirlə işləməsinə, onların qiymət və bazar problemlərinin həllinə birbaşa təsir edir. Demək, aqrar sahədə tətbiq edilən menecment-idarəetmə sistemi öz xarakterinə görə fərqlənməi, daha çevik hal almaqla zaman məfhumunu əldə rəhbər saxlayaraq məhsuldarlığı təmin etməlidir. Buna görə də hesab edirik ki, aparılan araşdırmalara əsasən aqrar sahə üzrə strateji menecment təşkilat daxilində aşağıdakı fəaliyyət alqoritmələrini yerinə yetirməlidir (bax sxem 3.1).

Qeyd etmək lazımdır ki, təqdim olunan sxemdə funksiyalar milli iqtisadiyyatda fəaliyyət göstərən bütün müəssisə və təşkilatlar üçün eyni xarakterli olsa da, zamana görə fəaliyyətlərin məzmun elementlərində müəyyən fərqliliklər meydana çıxmaqdadır. Xüsusən də aqrar sahəyə aid olan müəssisələrin fəaliyyəti özünəməxsus elementlərlə səciyyələnməkdədir. [1, s.136].

Biz ikinci fəsildə təhlil əsasında qeyd etdik ki, respublikanın kənd təsərrüfatına xas olan istehsal birlikləri müxtəlif kateqoriyalarla fəaliyyət göstərməkdədir. İslahatlardan sonrakı dövr üçün yeni yaranan mülkiyyət mənsubiyyətli təsərrüfat subyektlərinin sayının çox olması zamanla hüquqi şəxs yaratmadan fəaliyyət göstərən sahibkarlarla əvəz olunmağa başlandı. Əsas məhsul istehsalçıları baxımından ön cərgədə olan bu sahibkarlıq təbəqəsi üçün strateji menecmentin tətbiq edilməsi müəyyən çətinliklər yaradacaqdır. Bunlara aşağıdakıları aid etmək olar:

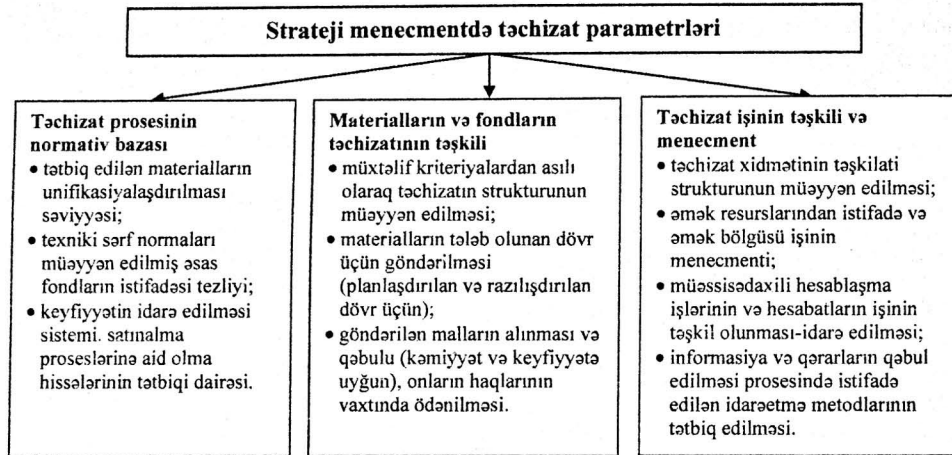
Strateji menecmentdə kənd təsərrüfatı müəssisəsinin fəaliyyət alqoritmı

Funksiyalar	Fəaliyyətin zaman intervalı	Menecment fəaliyyətinin məzmun elementləri
Məqsədyönlülük	Uzunmüddətli, il böyü (mövsüm nəzərə alınmadan)	Kənd təsərrüfatı müəssisəsinin uzunmüddətli dövr üçün məqsədinin formalaşması
Təşkilatçılıq	Fasiləsiz	Təşkilatçılığın bütün komponentləri ilə birlikdə təmin olunması
Perspektiv planlaşdırma: Strateji əhəmiyyətli funksiya	Uzunmüddətli dövr üçün nəzərdə tutulur (5 ildən yuxarı)	Xarici mühit üçün davranışların proqnozlaşdırılması, inkişafın strategiyası
Taktiki funksiya	Ortamüddətli dövr üçün (5 ilə qədər)	Xarici mühit üçün davranışların proqnozlaşdırılması, yeni bazarların mənimsənilməsi üzrə tədbirlərin planlaşdırılması, yeni məhsul və yeni xidmət prinsipinin tətbiqi, istehsalın və onun inkişafının göstəriciləri üzrə əsas meyarların müəyyən olunması
Cari planlaşdırma (biznes-planın tərtibi funksiyası)	Qısamüddətli dövr üçün nəzərdə tutulmuşdur (1 ilə qədər)	Xarici mühit üçün davranışların proqnozlaşdırılması, istehsalın və onun inkişafının göstəriciləri üzrə əsas meyarların illik, kvartal, rüblük və aylıq müəyyən olunması
Fəaliyyətlərin əlaqələndirilməsi	Qısa-orta müddətli dövr üçün	Müəssisənin təşkilati strukturunun müəyyən olunması, tərkib hissələri arasında qarşılıqlı əlaqələrin təmin olunması, fərdi əmək bölgüsünün təşkil olunması
Tənzimləmə	Qısamüddətli dövr üçün	Plandankənar elementlərin aradan qaldırılması
Nəzarət	Fasiləsiz	Fəaliyyətə nəzarət etmək, faktiki göstəricilərin müqayisə edilməsi, aşağı və yuxarı hədlərin müəyyən olunması
Uçot	Fasiləsiz	Fəaliyyətə nəzarət, əməliyyatların təsbit edilməsi və qeydiyyatı salınması, nəticələrin və fəaliyyətin digər göstəricilərinin yekun qruplaşdırılması

Qeyd: Sxem müəllif tərəfindən tərtib edilmişdir.

- kiçik sahibkarlıq subyekti kimi özünü göstərən bu birliklər strateji menecmentin təşkili üçün daha çox vəsait xərcləməkdə maraqlı olmayacaqlar;
 - kiçik sahibkarlıq subyekti kimi özünü göstərən bu birliklər üçün xarici bazarların əldə olunması və bu istiqamətdə istehsalın genişləndirilmə riskinə getməyəcəklər. Daha çox daxili bazarın təmini ilə məşğul olacaqlar;
 - zamana görə bu birliklər qısamüddətli fəaliyyət proqramını seçəcəklər ki, ümumi strateji menecmentdə bu prinsip müəyyən mənada pozulmuş olur;
 - bu birliklər qısamüddətli fəaliyyət proqramı seçdiyindən daha çox 1 ilə qədər olan məhsul istehsalına üstünlük verəcəklər. Bu amil üzümçülük, çayçılıq, tütüncülük və s. bu kimi kənd təsərrüfatı məhsullarının istehsalının yenidən bərpa olunmasında müəyyən çətinliklər yaradacaqdır.
- Ona görə də hesab edilir ki, strateji menecmentin təkmilləşdirilməsi üzrə aqrar sahədə mövcud yanaşma ikili xarakter almalıdır. Yəni, dəyişən istehsal subyektlərinin mənsubiyyət və davranışlarına görə strateji menecment yeni keyfiyyət halı almalıdır. Bu baxımdan hesab edirik ki, müasir

dövrə hüquqi şəxs yaratmadan aqrar sahədə fəaliyyət göstərən sahibkarlıq qurumları üçün strateji menecmentin tətbiqi ilk növbədə onun əsas təhlil metodu olan logistika ilə müəyyən olunmalıdır. Aydın məsələdir ki, logistik dəstək istənilən müəssisə və onun fəaliyyəti üçün əhəmiyyətli rol oynayır. Nəzərə almaq lazımdır ki, aqrar sahədə fəaliyyət göstərən təsərrüfat subyektlərinin fəaliyyətinə nəzarət strateji menecmentin vacib tələblərindən biridir. Ona görə də bu nəzarətin fasiləsizliyə və davamlılığa əsaslanması üçün onun iqtisadi səmərəliliyə necə təsir etməsini müəyyən etmək kifayət edir. Bu iqtisadi səmərəliliyin əldə olunması isə aqrar sahə təsərrüfat subyektləri üçün təchizat və logistik dəstəklərin idarə edilməsində yeni parametrləri tələb edir. Bu parametrləri 3 əsas hissədən ibarət olmaqla müəyyən alt qruplara bölmək olar (bax şəkil 3.1.)



Şəkil 3.1. Strateji menecmentdə təklif olunan təchizat parametrləri.

Qeyd: Şəkil aşağıdakı mənbədən götürülən məlumatlar əsasında tərtib edilmişdir. [6, s.460].

Nəzərə almaq lazımdır ki, aqrar sahə üçün logistik dəstəyin təmin edilməsi idarəetmə prosesində irəliyə doğru atılmış bir addım kimi özünü göstərməkdədir. Ölkə iqtisadiyyatında bu problemin artıq aktual hal alması şübhəsizdir. Xüsusən də qeyd etmək lazımdır ki, strateji menecmentin aqrar sferada təkmilləşdirilməsi onun tətbiqi metodlarının da təsnifat baxımından mükəmməl halda olmasını tələb edir. Araşdırma zaman bəlli olmuşdur ki, idarəetmə prosesində tətbiq olunan öncəlik üsullar bir çox hallarda effektiv nəticələr verə bilməmişdir. Ona görə də hesab edirik ki, strateji menecmentin aşağıdakı tətbiqi üsulları daha da təkmil halda olmalı və işləməlidir. Onlara aşağıdakıları aid etmək olar (bax sxem 3.2).

Strateji menecmentin təkmilləşdirilməsi məsələləri milli iqtisadiyyatın müxtəlif sahələrindən və onların inkişaf səviyyəsindən asılı olaraq fərqləndirilir. Hesab etmək olar ki, aqrar sahə üçün strateji menecmentin təkmilləşdirilməsi həmçinin strateji planlaşdırma və onu təmin edən ünsürlərin yaxşılaşdırılmasından keçir. Çünki, ikinci fəsilə aparılan təhlillər onu deməyə əsas verdi ki, ölkə iqtisadiyyatında aqrar sahə subyektləri məhsul istehsalı üzrə heç də strateji planlaşdırmanın imkanlarından tam istifadə etmir. İqtisadi subyektlər arasında qanunauyğunluq əlaqələrinin olmaması, xüsusən də bazar qanunlarının tam işləməməsi özlüyündə planlaşdırma məsələlərini arxa plana atmışdır. Bu amili sənaye müəssisələri üçün söyləmək olmur. Lakin, aqrar sahə subyektlərində fərqli mövqelər və istehsal davranışları sərgilənir. Xüsusən də planlaşdırma məsələləri sənayedə olduğu kimi birprofilli məhsul istehsalı üzrə deyil, əksinə, dəyişən məhsul istehsalı imkanları üzrə həyata keçirilməlidir.

Sxem 3.2
Aqrar sahə subyektləri üçün strateji menecmentin təkmilləşməsi metodologiyası.

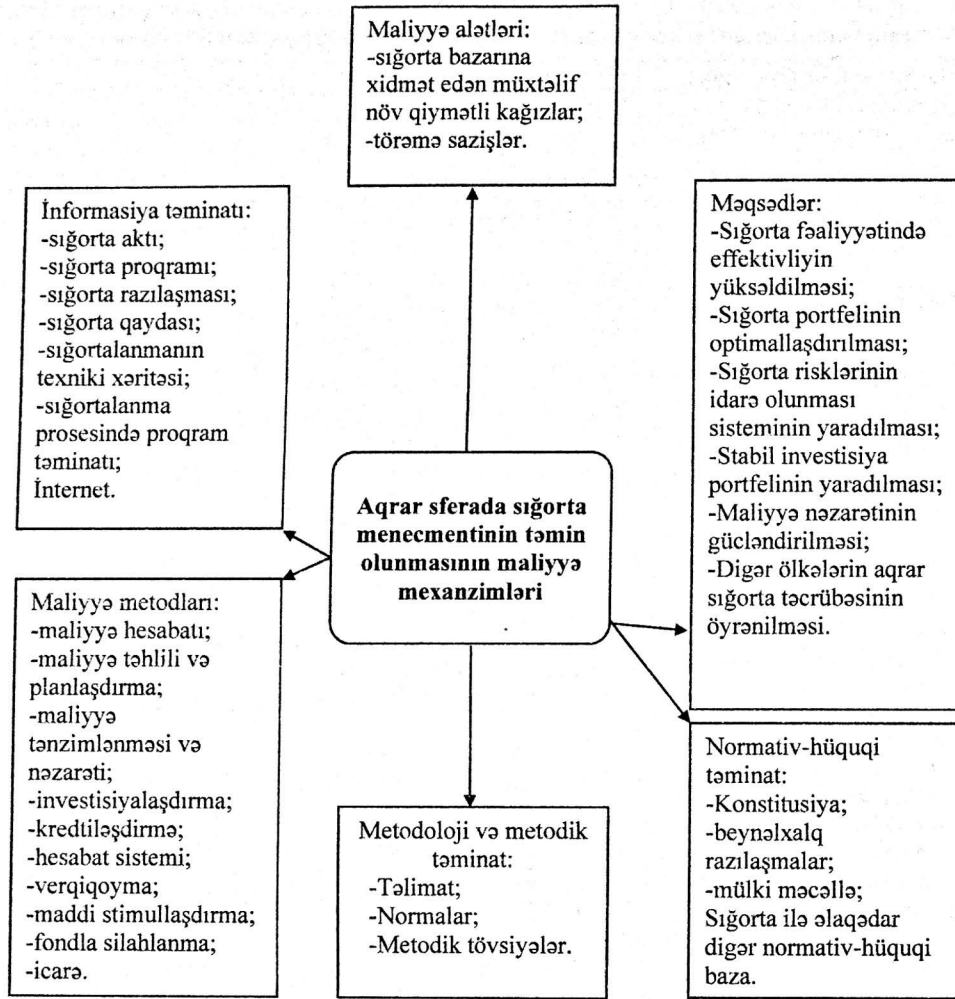
İdarəetmə təsnifatına görə	İdarəetmə metodları qrupu
Müəssisədə idarəetmə metodlarının məzmununa görə	İqtisadi Təşkilati-bövlüşdürücü Sosial psixoloji Normativ (hüquqi)
Motivasiya təsirinə görə	Maddi motivasiya Mənəvi motivasiya Məcburi motivasiya
Təşkil olunma formasına görə	Fərdi Kollektiv Qarışıq
Tətbiq sferasına görə	Ümumi, bütün idarəetmə sistemi Lokal, idarəetmə sisteminin ayrı-ayrı elementləri
İdarəetmə obyektinə görə	Istehsalın idarə olunması Xidmətin idarə olunması Heyətin idarə olunması Təşkilatçılığın idarə olunması Xarici əlaqələrin idarə olunması Keyfiyyətin idarə olunması Gəlirliliyin idarə olunması Tənəzzülün (böhran dövrünün) idarə olunması Mövsümliliyin idarə olunması Aqrar sahə subyektlərinin strategiyasının idarə olunması

Qeyd: Cədvəl müəllif tərəfindən tərtib edilmişdir.

Çünki, təsərrüfat subyektləri bazarın və cəmiyyət üzvlərinin birbaşa tələbatından asılı olaraq qısa müddət ərzində istehsalın yönünü dəyişə bilirlər. Ona görə də aqrar sfera müəssisə və təşkilatları üçün strateji menecmentdə planlaşdırma prosesi xüsusən də qısamüddətli və ortamüddətli dövrləri əhatə etməlidir. Qeyd olunanları bir daha təsdiq etmək üçün onu vurğulamaq lazımdır ki, respublikada mövcud olan aqrar sahə subyektlərindən brendə çevriləcək dünya bazarına son məhsul hələ ki, çıxarılmamışdır. [2, s. 315].

Öncəliklə qeyd etmək lazımdır ki, müəssisə və təşkilatların strateji planlaşdırılması həmin təsərrüfat subyektlərinin strategiyasının bir parçası kimi çıxış edir və müəssisələr bunu həyata keçirtmək üçün müəyyən maliyyə vəsaitlərindən keçməlidirlər. Xüsusən də vurğulamaq lazımdır ki, ölkədə aqrar sahənin dayanıqlı inkişafının təminatçısı kimi çıxış edən sığorta menecmentinin (strateji menecmentin vacib elementi kimi) demək olar ki, planlaşdırılmaması və zəif inkişaf etməsi, şübhəsiz ki, risklərdən dəyən ziyanın ödənilməsində ciddi çətinliklər yaradır. Ona görə də hesab edirik ki, aqrar sahədə strateji menecmentin təkmilləşdirilməsi istiqamətində sığorta menecmentinin təkmil halda olması olduqca vacibdir. Bu həmçinin, müəssisənin qısamüddətli planlaşdırmadan uzunmüddətli planlaşdırma dövrünə keçməsinə də şərait yaradacaqdır. Aqrar sahə üçün sığorta menecmentinin təmin olunmasının maliyyə mexanizmləri aşağıdakı şəkildə verilmişdir (bax şəkil 3.2)

Qeyd etmək lazımdır ki, sığorta məsələsi aqrar sahə üçün kifayət qədər inkişaf edə bilməmişdir. Təklif olunur ki, aqrar sahədə sığorta sisteminin formalaşması və müəyyən dövr üçün inkişafını dövlət öz üzərinə götürsün. Çünki, azad, istehsal və satış üzrə müstəqil qərarların verilməsi prosesi təsərrüfat subyektlərində yaranmadığı təqdirdə sığorta məsələsi həmin subyektlər üçün əlavə yükə çevriləcəkdir. [5,s.116].



Şəkil 3.2. Sığorta menecmentinin təmin olunmasının maliyyə mexanizmləri.

Qeyd: Şəkil müəllif tərəfindən tərtib edilmişdir.

Strateji menecmentin təkmilləşdirilməsi istiqamətində qeyd edildi ki, strateji planlaşdırma və onun alt elementlərinin bərqərar olması vacib şərtlərdəndir. Bu elementlərə aşağıdakıları aid etmək olar:

- Texnoloji mühitin təmin olunması. Strateji menecmentin təkmilləşdirilməsində resurslardan daha səmərəli istifadə əsas qanun kimi diqqət mərkəzində saxlanılır. Lakin, unutmamaq lazımdır ki, əmək resurslarından istifadəyə görə aqrar sahə öndə gedən sahələrdəndir. Bu baxımdan texnoloji avadanlıqların tətbiqindən yaranan əmək resursu "artıqlığı" səmərəlilik meyarından qaynaqlanır və yeni iqtisadi problemin dərinləşməsinə gətirib çıxarır. Buna görə də texnoloji mühitin təmin olunması strateji menecmentin təkmilləşdirilməsi istiqamətində gərək əmək resurslarını işsizlər ordusuna çevirməsin. Bunun üçün tətbiq olunan sahənin diversifikasiyası vacibdir.

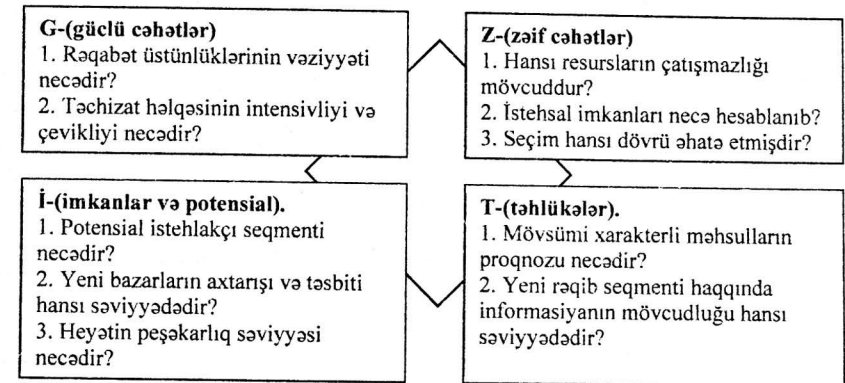
- Ölkədə hüquqi və siyasi vəziyyətin stabil olması. Aydın məsələdir ki, istənilən iqtisadi proseslərin effektiv olması üçün stabil iqtisadi və siyasi şərait olmalıdır. Bu amil, həmçinin strateji menecmentin həyata keçirilməsinə də öz təsirini göstərir.

- İstehlakçıların davranışı və rolu. Qeyd etmək lazımdır ki, istənilən menecment fəaliyyətində müştərilərin arzu və istəkləri ən yüksək səviyyədə nəzərə alınır. Şübhəsiz ki, onların davranışından bütünlükdə təsərrüfat subyektinin istehsal istiqaməti asılıdır. Buna görə də təsərrüfat subyekti üçün strateji menecmentin təmin olunmasında müştərilərin gözləntiləri dayaq nöqtəsi kimi çıxış edir. [3,s.312].

- Rəqiblərin öyrənilməsi. Nəzərə almaq lazımdır ki, menecment təkcə müştərilərin öyrənilməsi, satışın və fəaliyyətin idarə edilməsindən ibarət deyildir. Onun strateji hədəflərindən biri də sahədə istehsal obyektlərinin, istehsalçıların davranışlarının öyrənilməsidir. Keyfiyyətli strategiyanın hazırlanmasında rəqib şirkətlərin davranışlarının öyrənilməsi şərt olaraq qəbul edilməlidir.

- Müəssisədəxili potensiala uyğun bacarıqların qiymətləndirilməsi. Mövcud resurslar, biznes plan, informasiya sistemləri və bunların fonunda heyətin bacarıqlarının ən yüksək səviyyədə qiymətləndirilməsi olduqca vacibdir.

Yuxarıda qeyd olunan elementlərin mümkün təmini strateji menecmentin təmin olunması üçün vacib şərtlərdən hesab olunur. Bu şübhəsizdir. Lakin, onlara görə təhlillərin aparılması müəyyən sistemliliyi tələb edəcəkdir. Beynəlxalq təcrübədə bu təhlil sisteminə GZİT (SWOT) təhlili deyilir ki, onun da mahiyyəti aşağıdakı kimi qəbul edilir:



Şəkil 3.3. Strateji menecmentdə GZİT (SWOT) matrisi

Qeyd: Şəkil müəllif tərəfindən tərtib edilmişdir.

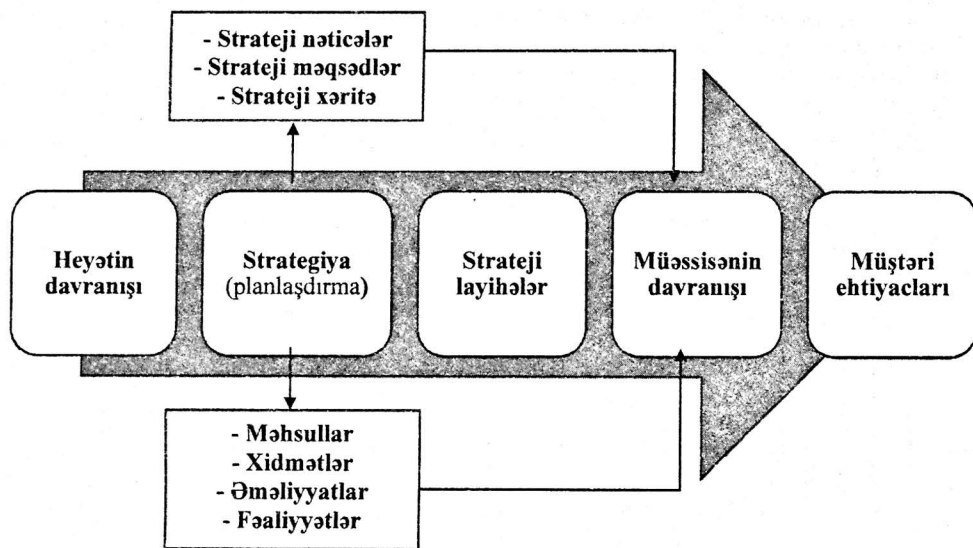
Nəzərə almaq lazımdır ki, GZİT matrisində bir çox hallarda PEST təhlilinin köməliyi ilə qiymətləndirmələr aparılır. PEST təhlili metodu özündə P (political) siyasi, E (economic) iqtisadi, S (social) sosial və T (technological) texnoloji mühiti birləşdirməklə müəyyən dövriyyə həlqəsi yaradır [4].

Həmçinin, onu da qeyd etmək lazımdır ki, strateji menecmentin təkmilləşdirilməsi istənilən sahə üçün müəyyən sistemlilik tələb edir. Biz daha öncəki fəsilərdə bu məsələnin nəzəri-metodoloji tərəflərinə aydınlıq gətirmişik. Lakin, aqrar sahə üçün strateji menecmentin spesifik xüsusiyyətləri vardır ki, onlardan da biri bu sahəyə aid olan müəssisələrin zəif strategiyası fonunda ortaya çıxan çətinliklərdir. Qeyd etmək lazımdır ki, strateji menecmentin təşkil olunmasını aqrar sahə subyektləri üçün, demək olar ki, tam yeni yanaşma və prinsip kimi qiymətləndirmək lazımdır. Belə

bir şəraitdə hesab edirik ki, strategiyanın işlənməsi və təşkilində müəssisələr müəyyən çətinliklə üzləşir ki, onların da aradan qaldırılması olduqca vacibdir:

- müəssisələrin istehsal planlaşdırılmasından strateji planlaşdırmağa keçid və ya ona uyğunlaşma problemi;
- aqrar müəssisə və təşkilatların brend məhsul formalaşdırmaq yolunda prestijin və performansın idarə olunması problemi;
- müəssisənin strategiyası varsa, onun həyata keçirilməsinə nəzarət sisteminin hansı metodlara əsaslanması problemi;
- strategiyanın işlək olmadığı məqamlarda ani xəbərdarlıq sisteminin işə düşməsi problemi;
- ümumi idarəetmə sistemlərinin vahid strategiyaya xidmət etməsi və əsilliyə prinsipinin işləməsi problemi;
- mövcud strategiyanın heyətin əməliyyat planına necə təsir etməsi problemi və s.

Qeyd olunanları ümumiləşdirsək söyləyə bilərik ki, strateji menecment sistemi müəyyən modelə və işləmə mexanizminə əsaslanmalıdır. İlkin mərhələ üçün aşağıdakı modeli təklif etmək olar (bax şəkil 3.4).



Şəkil 3.4. Strateji menecment modeli təklifi

Nəticə

Qeyd etmək lazımdır ki, təqdim olunan model BGS (Balanslaşdırılmış Göstəricilər Sistemi) sistemində əsaslanır və dünyanın bir çox ölkələrində aqrar sahədə strateji menecmentin tətbiqi halda olması üçün tətbiq edilir. Beləliklə, aqrar sahədə strateji menecmentin tətbiqi istiqamətində aşağıdakı nəticələri irəli sürə bilərik:

- sahəyə aid olan müəssisələrdə idarəetmə metodları və sistemləri günün tələblərinə cavab verməlidir;
- müəssisə və təşkilatlarda strateji planlaşdırma ən üst səviyyədə təmin edilməli və idarəetmə sistemində təbii şəkildə əksənlənə bilər.

- əsas alt sistemlər, xüsusən də informasiya sistemləri müəssisənin endogen və xarici mühit əlaqələrini tam şəkildə ifadə etməlidir;
- mövsümlilik dövrünü əsasən qısamüddətli və ortamüddətli dövr planlarına daxil etmək, yalnız müştəri segmenti üzrə uzunmüddətli planlaşdırmanı həyata keçirmək lazımdır;
- strateji menecmentin təşkili və formalaşma mexanizmi aqrar sahə müəssisələrində GZİT matrisi əsasında işləməli və həyata keçirilməlidir;
- müəssisələrin maliyyə dayanıqlılığı və onun azad olması məsələsi təmin edilərək sığorta sisteminin idarə edilməsi mexanizminə əsaslanmalıdır;
- strateji sığorta sisteminin yaradılması vacibdir;
- aqrar sahə üzrə strateji menecmentin tam olaraq tətbiqi birdən-birə mümkün deyildir. Təklif olunur ki, heyvandarlıq məhsulları istehsal edən təsərrüfat subyektləri üzrə bu istiqamətdə pilot layihələr həyata keçirilsin və genişləndirilsin;
- strateji menecmentin effektiv olması üçün aqrar sahənin diversifikasiyası qaçılmazdır və s.

ƏDƏBİYYAT

1. Atakişiyev M.C. İnnovasiya menecmenti. Bakı -2004, 136 s.
2. Aliyev İ.H. Azərbaycan Respublikasında aqrar sahədə iqtisadi idarəetmə mexanizminin tətbiqi və inkişafı. Bakı -2003, 315 s.
3. Qasımlı V.Ə. İqtisadi modernizasiya. Bakı -2014, 312 s.
4. <http://facemark.az./strateji-menecment.html>
5. Kərimli V.B. Aqrar sahədə strateji menecment. Bakı-2018,116 s.
6. Əliyev T.A. Logistika proseslərinin təhlili metodları. Milli inkişaf modelinin formalaşması problemləri. Respublika elmi-praktiki kofransı. 460 s.

Vugar Bahram oğlu Kerimli

d. f. z., starşiiy nauchnyy sotrudnik İƏ NANA

Изучение способов улучшения стратегического управления

Резюме

В статье исследуются пути совершенствования стратегического управления в Азербайджанской Республике в современное время и исследуется применение новых принципов управления для развития сельскохозяйственного сектора в соответствии с требованиями времени. В то же время в статье определены основные направления по исследованию стратегического управления и рассмотрены его приложения в аграрном секторе страны.

Ключевые слова: аграрная, управление, стратегия, стратегический менеджмент, методы и улучшения.

Vugar Bahram Kerimli

PhD, Head scientist of EU ANSA

Studying ways to improve strategic management

Summary

The article studied the ways of the modern era of improve of the strategic management and development of the agricultural sector to meet the requirements for the application of the principles of the new administration are being investigated. At the same time, the article on the study of strategic management in key areas are identified and reviewed the implementation of the country's agricultural sector.

Key words: agrarian, management, strategy, strategic management, methods and improve.

25030